

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 września 2015r. Sąd Rejonowy w Pabianicach oddalił powództwo powoda Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. przeciwko B. C. (1) o zapłatę kwoty 21.398,01 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztów procesu.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na ustaleniach, że w dniu 27 kwietnia 2009r. pozwana B. C. (2) zawarła z (...) Bankiem S.A. umowę konsolidacyjnego kredytu gotówkowego nr (...), na podstawie której otrzymała określoną w umowie kwotę pieniężną 10.269,91 i zobowiązała się do jej zwrotu wraz z kosztami w wysokości 10.492,76 zł na warunkach określonych w tej umowie

(...) Bank S.A. (...) Bank S.A. uległy połączeniu poprzez przeniesienie całego majątku G. Banku na rzecz (...) Bank S.A. i występują pod nazwą (...) Bank S.A.

Pozwana zaprzestała spłaty rat kredytu, wobec czego umowa została wypowiedziana

W dniu 15 marca 2010r. (...) Bank S.A. sporządził bankowy tytuł egzekucyjny, stwierdzający zadłużenie B. (...) z tytułu przedmiotowej umowy kredytu, wynoszące na ten dzień kwotę 11.654,99 zł z tytułu należności głównej, 959,85 zł z tytułu odsetek umownych za korzystanie z kapitału za okres od dnia zawarcia umowy do dnia 8 grudnia 2009r., 654,80 zł tytułem odsetek umownych za opóźnienie za okres od dnia 1 lipca 2009r. do dnia 15 marca 2010r., 54,27 zł z tytułu opłat.

Postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2010r. na wniosek Banku z dnia 23 marca 2010r. Sąd Rejonowy w Pabianicach nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w całości. Tytuł wykonawczy doręczono Bankowi w dniu 27 kwietnia 2010r. Bank jako wierzyciel wniósł o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w oparciu o powyższy tytuł wykonawczy.

W dniu 31 marca 2014r. (...) Bank S.A. w W. zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności pieniężnych Banku, wynikających z umów kredytu, przysługujących mu wobec dłużników, których dane zawarto w załączniku nr 1 do umowy.

Powód sporządził wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji z dnia 1 kwietnia 2014r.

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2014r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach G. P. w sprawie sygn. akt Km 706/12 na wniosek G. (...) Banku jako wierzyciela umorzył postępowanie egzekucyjne z wniosku Banku przeciwko pozwanej jako dłużniczce na podstawie art. 825 kpc.

Pismem z dnia 20 stycznia 2015r. przedstawiciel powoda wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 21.326,48 zł jako długu wynikającego z umowy o kredyt z dnia 27 kwietnia 2009r. nr (...), zakupionego przez powoda .

W dniu 17 lutego 2015r. powód sporządził wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszu, stwierdzający, że w księdze rachunkowej Funduszu ujawniona jest wierzytelność w kwocie 21.398,01 zł, przysługująca mu od dłużniczki B. (...), nabyta od (...) Banku S.A. w dniu 1 kwietnia 2014r., a wynikająca z umowy kredytu z dnia 27 kwietnia 2009r. Należność na dzień sporządzenia wyciągu objęła kwoty: 11.654,99 zł z tytułu należności głównej oraz 9.743,02 z tytułu odsetek.

Pozwana ma ukończone 68 lat. Nie zapłaciła powodowi dochodzonej pozwem kwoty do chwili obecnej.

Sąd Rejonowy w rozważaniach podnosił, że na skutek braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sąd skierował żądanie do rozpoznania na rozprawie.

Na podstawie art. 59 kpc Sąd zawiadomił Prokuratora o tej sprawie, uważając jego udział za potrzebny w stosunku do pozwanej, która ukończyła 68 lat.

Powód żąda od pozwanej zapłaty sumy pieniężnej w kwocie 21.398,01 zł wraz z odsetkami z tytułu niewykonania przez pozwaną zobowiązania z umowy kredytowej zawartej z (...) Bank S.A., a roszczenie to według powoda przeszło na niego na skutek umowy cesji wierzytelności.

Powództwo podlega oddaleniu w całości z powodu skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia roszczenia.

Źródłem roszczenia jest zawarta umowa bankowa w rozumieniu art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939, ze zm.), przez którą Bank zobowiązał się oddać do dyspozycji kredytobiorcy określoną kwotę pieniędzy, a kredytobiorca zobowiązał się do spłaty tej kwoty. Pozwana nie zakwestionowała faktu wydania jej przez Bank pieniędzy w wykonaniu tej umowy.

W myśl art. 117 § 1 i 2 kc zasadą jest, że roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu polegającemu na upływie terminu, po którym ten, przeciwko któremu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 kc). Umowa stron została wypowiedziana przed terminem jej obowiązywania i z upływem okresu wypowiedzenia stałoby się wymagalne roszczenie Banku wynikające z braku ewentualnej zapłaty rat. Oznacza to także, że w tym dniu rozpocząłby swój bieg termin przedawnienia tego roszczenia w rozumieniu art. 120 § 1 kc. Bieg tego terminu został jednak przerwany w dniu 23 marca 2010r. na skutek czynności zmierzających do zaspokojenia swego roszczenia w stosunku do pozwanej wobec złożenia przez Bank wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Bank uzyskał tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności i od uprawomocnienia się postanowienia o jej nadaniu, tj. od 5 maja 2010r., w nowym okresie przedawnienia wierzyciel mógł podjąć dalsze czynności zmierzające do zaspokojenia swego roszczenia wobec pozwanej. Ostatecznie na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 i art. 124 § 1 kc bieg przedawnienia roszczenia został przerwany na skutek złożenia przez Bank wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, lecz wobec późniejszego umorzenia tego postępowania na podstawie art. 825 kpc na wniosek Banku jako wierzyciela nastąpił skutek w postaci zniweczenia przerwy biegu przedawnienia spowodowanego złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. (W tym zakresie Sąd przyjmuje za własne stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w uchwale z dnia 19 lutego 2015r. sygn. akt III CZP 103/14, publ. Biul. SN 2015/2/7).

Przepisy prawa bankowego nie przewidują szczególnych terminów przedawnienia roszczeń z umowy kredytu, stąd zastosowanie ma w tym zakresie przepis art. 118 kc przewidujący ogólne terminy przedawnienia. Zgodnie z tą normą termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Roszczenie powoda o zapłatę kwoty z tytułu kredytu jest świadczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 kc, bowiem dotyczy roszczenia z umowy zawartej w ramach działalności gospodarczej Banku. Termin roszczenia banku wobec osoby niebędącej przedsiębiorcą także wynosi trzy lata (stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 30 stycznia 2007r., sygn. IV CSK 356/06).

Ogół powyższych rozważań prowadzi do wniosku, że powód mógł skorzystać z dochodzenia przed sądem roszczenia o zapłatę w ciągu trzech lat od dnia wymagalności roszczenia, tj. od doręczenia pozwanej oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Powód nie wykazał tej daty, lecz bieg terminu i tak uległ przerwaniu i rozpoczął swój bieg na nowo z dniem złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Ostatecznie bieg ten zakończył się z upływem 3 lat od uprawomocnienia się postanowienia o nadaniu tej klauzuli, tj. z dniem dnia 5 maja 2013r. Tymczasem powód wystąpił z pozwem w dniu 25 lutego 2015r., a zatem po upływie tego terminu, nie wykazując przy tym, by bieg przedawnienia uległ w międzyczasie dalszemu przerwaniu bądź zawieszeniu. Upływ terminu przedawnienia spowodował więc, że zobowiązanie przekształciło się w zobowiązanie niezupełne, jednak pozwana odmówiła spełnienia świadczenia w postaci wypłaty powodowi dochodzonej kwoty.

W tym znaczeniu słuszny okazał się zarzut zgłoszony przez Prokuratora, który wstąpił do sprawy w ramach zasady ochrony praw obywateli i ważnego interesu społecznego osób, które z powodu wieku wykazują nieporadność w ochronie swojego interesu prawnego przed powództwami, których podstawy budzą wątpliwości co do zasadności i wymagalności. Dotyczy to także tej sprawy, w której udział Prokuratora okazał się potrzebny dla dobra pozwanej jako osoby będącej w wieku ograniczającym z reguły aktywność zawodową kobiety z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego, a tym samym – mogącym wpływać na ograniczenie aktywności społecznej i sprawności w docieraniu do informacji o swoich prawach procesowych i umiejętności korzystania z nich w obronie przed powództwem, zwłaszcza profesjonalisty na rynku kupowania i zarządzania wierzytelnościami.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, który zaskarżył go w całości.

Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy tj:

- art. 203§2 k.p.c. w zw. z art. 825 pkt1 i art. 13§2 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i oczywiście niewłaściwe zastosowanie w okolicznościach sprawy wyrażające się w uznaniu, że wniosek wierzyciela pierwotnego o umorzenie postępowania egzekucyjnego niweczy skutek złożonego wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w postaci przerwania i zawieszenia biegu terminu przedawnienia do czasu jego zakończenia;

- a przez to błąd w ustaleniach faktycznych polegający na wadliwym przyjęciu, że bieg terminu przedawnienia roszczenia powoda upłynął przed wytoczeniem powództwa.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty powód wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa poprzez zasądzenie na jego rzecz od pozwanej B. (...) kwoty 21.398,01 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;
2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy przyjmuje ustalenia poczynione przez Sąd I instancji za własne.

Wbrew twierdzeniom apelującego Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej i zgodnej z kryteriami zawartymi w art. 233 § 1 k.p.c. oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Sąd Rejonowy wydając wyrok wziął pod uwagę zebrane dowody i przeanalizował je wskazując, jakie okoliczności uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach. Zdaniem Sądu Okręgowego ze zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Rejonowy wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym. Powód w swej apelacji nie wskazał, których okoliczności Sąd I instancji jego zdaniem nie rozważył, nie wskazał też żadnych zarzutów przeciwko rozstrzygnięciu Sądu. Powód w swojej apelacji jedynie podnosił, że Sąd nie powinien uwzględnić zarzutu przedawnienia, bowiem bieg przedawnienia został przerwany poprzez wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez poprzednika prawnego powoda przeciwko pozwanej.

W efekcie należy przyjąć, że wspomniany zarzut nie dotyczył naruszenia przez Sąd art. 233 §1 k.p.c. tylko błędnego zastosowania normy prawa materialnego tj. art. 123 §1 pkt 1 k.c.

Należy podnieść, że według art. 117 § 2 k.c., sam upływ terminu przedawnienia nie wywołuje skutku przedawnienia, lecz powoduje powstanie po stronie tego przeciw komu przysługuje roszczenie, uprawnienia do uchylenia się od jego zaspokojenia. Oświadczenie w tym przedmiocie ma charakter jednostronnej czynności kształtującej prawo (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19.03.1997 r., II CKN 46/97, OSNC 1996, OSNC 1996, nr 10, poz. 143). Ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, zachowuje więc w zasadzie swobodę skorzystania z przedawnienia,

chyba że już uprzednio skutecznie, a więc po upływie terminu przedawnienia, zrzekł się tego zarzutu. Może on podnieść materialny zarzut przedawnienia przed wszczęciem sprawy, jeżeli tylko upłynął termin przedawnienia, ale także już w czasie jej toku. Przepisy procesowe uprawniają pozwanego do podniesienia zarzutu przedawnienia na każdym etapie postępowania właśnie dlatego, że w świetle przepisów prawa materialnego strona może dysponować swoimi uprawnieniami.

Należy jednocześnie zaznaczyć, iż od wejścia w życie ustawy nowelizującej Kodeks cywilny (ustawa z dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny, Dz.U. Nr 55, poz. 321), Sąd bada zarzut przedawnienia tylko wówczas, jeżeli zostanie zgłoszony przez stronę (jak w przedmiotowej sprawie).

Przepis art. 117 § 1 k.c. stanowi z kolei, że z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu.

W myśl zaś art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Przepisy prawa bankowego nie przewidują szczególnych terminów przedawnienia roszczeń z umowy kredytu, stąd zastosowanie ma w tym zakresie przepis art. 118 kc przewidujący ogólne terminy przedawnienia. Zgodnie z tą normą termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Roszczenie powoda o zapłatę kwoty z tytułu kredytu jest świadczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 kc, bowiem dotyczy roszczenia z umowy zawartej w ramach działalności gospodarczej Banku. Termin roszczenia banku wobec osoby niebędącej przedsiębiorcą także wynosi trzy lata (stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 30 stycznia 2007r., sygn. IV CSK 356/06).

Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 zd. 1 k.c.).

Bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia w sposób wskazany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., biegnie ono na nowo dopiero po zakończeniu postępowania (art. 124 k.c.).

Bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a wszczęty ulega zawieszeniu w przypadkach wskazanych w art. 121 k.c.

W tym miejscu podkreślić należy, że okoliczności faktyczne jak również dowody przytoczone w pozwie po podniesieniu zarzutu przedawnienia przez pozwaną wskazywały na jego skuteczność. Powód powoływał się na nadanie przeciwko pozwanej klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu na rzecz G. (...) Bank - poprzednika prawnego powoda postanowieniem Sądu z dnia 6 kwietnia 2010r. Poprzednik prawny powoda wszczął przeciwko pozwanej na podstawie w/w bankowego tytułu egzekucyjnego postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach G. P. w sprawie Km 706/12, które to postępowanie postanowieniem z dnia 15 grudnia 2014r. organ egzekucyjny umorzył na wniosek wierzyciela na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w Uchwale Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 lutego 2015 r. III CZP 103/14, której teza brzmi, że umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela - banku, prowadzącego egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności - niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. Sąd Okręgowy w pełni aprobuje uzasadnienie stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w/w uchwale, że formuła żądania umorzenia egzekucji podkreśla, że jedynym dysponentem postępowania egzekucyjnego jest wierzyciel i zawiera w sobie oświadczenie o cofnięciu wniosku egzekucyjnego. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że ewentualne oświadczenie wierzyciela o cofnięciu wniosku egzekucyjnego, powinno zostać potraktowane jako wiążące żądanie umorzenia egzekucji i to niezależnie od stadium postępowania egzekucyjnego. Przewidziane w art. 203 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. zastrzeżenie ma na celu

przede wszystkim zapobieżenie możliwości manipulowania przez powoda terminami przedawnienia roszczenia. Brak tego przepisu prowadziłby do tego, że powód mógłby wielokrotnie składać pozew i cofać go ze skutkiem przewidzianym w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w postaci przerwania biegu przedawnienia roszczenia. Racja przyjęcia takiego rozwiązania i dążność do przeciwstawienia się możliwym nadużyciom jest tym bardziej uzasadnione na gruncie postępowania egzekucyjnego, w którym chodzi o zastosowanie wobec dłużnika środków przymusu. Prowadzi to do wniosku, że w postępowaniu egzekucyjnym ma, na podstawie art. 13 § 2 KPC, odpowiednie zastosowanie art. 203 § 2 zdanie pierwsze k.p.c., co oznacza, że umorzenie tego postępowania niweczy przerwę przedawnienia spowodowaną jego wszczęciem.

Wobec tego, że nastąpiło na wniosek pierwotnego wierzyciela umorzenie postępowania egzekucyjnego, to należy uznać, że doszło do zniweczenia przerwy biegu przedawnienia na skutek wszczętego postępowania egzekucyjnego i dlatego słusznie Sąd Rejonowy uznał, że początek biegu terminu przedawnienia roszczenia powoda należy liczyć od daty postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Jest to ostatnia czynność wierzyciela podjęta w celu dochodzenia roszczenia. Tak więc termin przedawnienia upłynął 5 maja 2013r. , skoro zaś powód wystąpił z pozwem w dniu 25 lutego 2015r., to należy uznać, że wystąpił on z roszczeniem po upływie terminu przedawnienia. Uwzględnienie zaś podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia skutkowało oddaleniem powództwa.

Sąd Rejonowy zobligowany był bowiem do oceny podniesionego zarzutu, w świetle dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy.

W konsekwencji Sąd uznał, iż strona powodowa nie obaliła podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia, przy czym konkluzję tę, z powodów, o których mowa wyżej, należy uznać za zasadną. Dodać należy, że strona powodowa nie wykazała, aby doszło do przerwania biegu przedawnienia lub nowacji zobowiązania.

W tej sytuacji apelacja powoda podlegała oddaleniu jako niezasadna na podstawie art.385 k.p.c.